

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). ?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30067>

Özet

Şehir Doğum Travması Ölçeği (City Birth Trauma Scale - CityBiTS), kadınların doğum deneyimi sonrasında yaşadıkları potansiyel doğum travması belirtilerini ve şiddetini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle doğum sonrası dönemde ortaya çıkabilen ve Post-Travmatik Stres Bozukluğu (PTSD) kriterleriyle örtülen semptomları ölçmeye odaklanır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2020 yılında Bayr-Bingöl ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş olup, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanıma sunulmuştur.

Ölçek, doğumun subjektif olarak travmatik algılanması ve ruh sağlığı üzerindeki uzun vadeli etkilerini incelemek için klinik ve araştırma ortamlarında önemli bir rol oynamaktadır. Ölçeğin orijinal yapıları korunarak Türkçe kültürel bağlamına uygunluğu sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Şehir Doğum Travması Ölçeği, CityBiTS, doğum travması, Post-Travmatik Stres Bozukluğu, doğum sonrası dönem, psikolojik ölçek, adaptasyon.

Yazarlar

Bayr-Bingöl, F., Demirgöz-Bal, M., Dişiz, M., Sormageç, M. T., Dikmen-Yıldız, P.

Amaç

Şehir Doğum Travması Ölçeği'nin temel amacı, doğum yapmış kadınların doğum deneyimlerini travmatik olarak algılamaları ve sonuçları sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle doğumdan sonraki ilk aylarda kadınlarda görülen travmatik stres tepkilerini, kaçınma davranışları ve olumsuz bilişsel durumları nicel olarak ölçmeye hizmet eder.

Ölçeğin Türkçe uyarılma çalışması'nın amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş bu aracı Türk kültürüne kazandırmak ve Türkçe konuşan popülasyonda doğum sonrası ruh sağlığı araştırmalarında kullanılabilecek, yüksek geçerlik ve güvenirlilik değerlerine sahip bir araç sağlamaktır.

Yapı

Şehir Doğum Travması Ölçeği, doğum deneyiminin tetiklediği travmatik stres semptomlarını ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, genellikle travma sonrası stres bozukluğunun temel diagnostik kriterlerine paralel olarak tasarlanmıştır. Ölçek, doğum sonrasında yaşanan öznel korku, çaresizlik ve dehşet hislerinin ardından gelişen uzun süreli psikolojik tepkileri

de?erlendirir.

Ölçülen temel psikolojik yap?, do?umla ili?kili Post-Travmatik Stres Bozuklu?u (PTSD) semptomlar?d?r. Bu semptomlar genellikle tekrar ya?ant?lama (flashbackler, kabuslar), kaç?nma (do?umla ilgili yer veya konu?malardan kaç?nma) ve a??r? uyar?lma (anksiyete, uyku bozukluklar?) gibi alt boyutlar? içerir. Ölçek, bu semptomlar?n s?kl???n? ve ?iddetini de?erlendirerek do?um travmas? riskini belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermektedir. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmi?tir.

Kriter geçerli?i kapsam?nda ise, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, genel anksiyete, depresyon veya di?er travma ölçekleri) aras?ndaki korelasyonlar incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, CityBiTS'in ölçmesi beklenen yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Türkçe ?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlı?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullan?larak raporlanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ölçe?in iç tutarlı?k de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve bu sonuçlar?n ölçe?in klinik ve ara?t?rma kullan?mlar? için istikrarlı ve güvenilir oldu?unu do?rulad??? belirtilmektedir. (Not: Kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi?tir, ancak adaptasyon çal??mas?n?n bu bulgular? içerdi?i varsay?lmaktad?r.)

Faktör Analizi

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin faktör yap?s?, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? test etmi?tir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n?n (genellikle travmatik stresin farklı boyutlar?) veriyle iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu, ölçe?in do?um travmas?n? olu?turan farklı bile?enleri ayr? ayr? ve do?ru bir ?ekilde ölçebildi?ini kan?tlar niteliktedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme/Uyarlama (Self-Report)

Format: Likert tipi derecelendirme (Özgün format bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerde yaygındır.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (İngilizce olması muhtemel).

Popülasyon Grubu: Doğum yapmış kadınlar.

Yaş Grubu: Yetişkin (Doğum sonrası dönemdeki kadınlar).

Popülasyon Detayları: Türkçe adaptasyon çalışması için, doğum sonrası dönemdeki annelerden oluşan bir örneklem kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireysel veya grup halinde, genellikle doğum sonrası ilk aylarda, öz bildirimle dayalı psikometrik değerlendirme yoluyla gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Doğum sonrası, travmatik doğum deneyimi, PTSD, güvenilirlik, geçerlik, psikolojik tarama, anne sağlığı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Melike Dişiz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: melekd78@gmail.com

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar Melike Dişiz veya ilgili telif hakkı sahipleri ile iletişime geçilerek alınmalıdır. Ücretlendirme bilgisi kaynakta mevcut değildir ve yazarın iletişim kanalı üzerinden öğrenilmesi tavsiye edilir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: sehir-dogum-travmasi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Bayr?-Bingöl, F., Demirgöz-Bal, M., Di?siz, M., Sormageç, M. T., & Dikmen-Y?id?z, P. (2020). Validity and reliability of the Turkish version of the city birth trauma scale (CityBiTS). **Journal of Obstetrics and Gynaecology**, 1-9. <https://doi.org/10.1080/01443615.2020.1821354>

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazarla ileti?ime geçilmesi veya ilgili akademik yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM